

AURORA SOCIAL

Setmanari defensor dels interessos del Treball

Les comunicacions a la Redacció s'han de rebre lo més tard el dilluns.

No's tornan els originals.

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

CANUDA, 15, 1.er

Hores de Redacció: de 5 a 8 de la tarda
Apartat de correus núm. 26

Espanya, mitj any 1'50 pts., per correspolcal 1'75—Estranger, mitj any 2 francs, per correspolcal 2'75

Número sols 5 céntims.—Paquet de 25 números per la venda 75 céntims

Pagos a la bestreta. Poden envilarses sellos de correu y tota classe de lletres de facil cobro.

Preus pels correspolcals propagandistes

5 números 7 pessetes semestre

25 : 30 :

50 : 50 :

La «vaga» general dels pseudo-redemptors

EL POLITICH:—Apa, noys, qu' aquesta vaga us durá a la Redempció; trenéula ben fort fins a posarhi 'l coll.

ELS OBRERS:—Ay!... tant li hem posat el coll que ns' escanya y ns' ofega!...

CAMPANYES A FAVOR DEL DESCANS FESTIU

Eficacia dels procediments evolutius.—Comentari a una resposta del ministre de la Gobernació.—La reforma de les costums ha de preparar la de les lleys.—Providències més urgents.

Eficacia dels procediments evolutius

Els procediments que s'inspiran en la ràhò se rera, y no en la forsa bruta, son els que van conquistant la protecció legal dels drets de la classe obrera. Trençant els vidres dels aparadors els dependents de comers de Barcelona no conseguiren gran cosa. N'hi hagué que 'n sortiren ab el cap trençat, ab la perdua de sa colocació y ab la vergonya y molesties d'un empresonament. Y la lley no avens ni un pas. Pero rahanant y defensant el dret esgrimit arms legals, 'ns hem fet acreedors al respecte de la societat y del poder politich.

Pots objectar que aquest triomf no és encare efectiu, ni es encare total. Es veritat, pero val més començar que no haver fet res. *No se ganó Zamora en una hora*, com diuen els castellans. El sistema del tot o res es absolutament inaplicable a les conquestes socials. Per això l'han abandonat els socialistes y àdhuc l's anarquistes. No fa gayre que Mr. Jules Hurey, redactor de *Le Figaro*, tingüe a Nordeny una entrevista, ab el canceller del Imperi germànic, príncep de Bulow, el qual, parlant dels avensos que va fer la democràcia alemanya feu constar que 'ls debia als seus procediments evolutius, pacífics y legals, afegint que 'l socialisme may donarà ocasió de disturbis en l' Imperi. Allí fins les vagues y tota mena de reivindicacions obreres se fan sens apelar als procediments de violència. Y es que 'ls directors més avansats y entumentats del moviment obrer estan ben convencuts de que 'l mon no 's pot volcar ab un cop de puny, ni ab una descarga de fuselleria, ni ab la explosió d'una bomba. Y àdhuc els anarquistes van abandonant aquestes antigues formes revolucionaries, pera apelar al *boycottage* y a altres procediments evolutius. Avuy aquells sistemes revolucionaris no més els practican les kàbiles de Casa-Blanca y 'ls que les vulguin imitar. Llevat d'aquestes excepcions, que aniran disminuint a mida que augmenta la experiència y 'l progrés social, tothom ha comprès que la gota de agua, que cau continuament y forada la roca fins al centre de la terra, pot més que la dinamita que 's gasta tota d'un cop y fa més fissa que endressa. Avuy lo que 's necessitan son forces dretu-

rees y no esbojarrades, que arribin fins al centre de la societat y la fonamentin sobre bases de justicia.

Comentari a una resposta del ministre de la Gobernació

La resposta del ministre de la Gobernació al diputat per Berga que publicarem en lo número passat 'ns obliga a fer un comentari. AURORA SOCIAL no es pas partidaria de la intervenció incessant del Estat prenent l'actitud d'arbitre en els conflictes entre 'ls patrons y 'ls obrers. Ni 'ls uns ni 'ls altres son com 'ls infants orfes que necessiten a cada pas de la maynadera, de la dida o del tutor. L' Estat te una esfera propia, ahont deu actuar el bò general y exercir el poder, pera refrenar 'ls excessos a que 's deixa portar l'interès egoista. L' Estat deu garantir el respecte al dret, que en els débils y 'ls humils corre major perill de ser conculturat pels més forts y poderosos. L' Estat deu imposar sancions contra aquestes violències, però les classes treballadores han de procurar-se altres garanties. En la Lley del descans dominical y en son Reglament d' aplicació vigents a Espanya, hi ha algunes disposicions que coartan els drets dels treballadors. Aquestes limitacions, aquestes excepcions son un reconeixement d'algunes corrupcione que 's han introduït en nostra terra, ahont hi ha molta gent que té la mala costum de fer encarrechs de fevna el diumenge, de fer provisió y envios el diumenge, ahont hi ha alguns illochs ahont se celebra mercat ó fira 'l diumenge... Això estimula l'esperit de lucre y de negoci, y fa que moltes botigues se resistixin a tancar.

Veusquí lo que ha mogut també a les Companyes de ferrocarrils a establir billets més mòdichs y d'anada y vinguda a les capitals o als centres de mercat, lo qual perjudica molt al petit comerç de les poblacions petites, y encare més a les que estan desmésvesines dels grans centres de negocis, y no deixa de constituir un gran perill per la vida de familia.

Mentreix això duri, tenen alguna justificació les resistencies que oposan els botiguers de les poblacions més favorescudes, puig mentreix hi hagi un botiguier que obri la porta 'l diumenge, 'ls altres del mateix ram no la voldràtan tancar. Ho imposa 't temor de la competència.

Pera dissipar aquests temors y pera fer efectiva la observància del descans festiu, fora precis que aquesta lley s'imposés per igual en tots els països a totes les industries, y aquest es l'ideal de la Sociologia. Pero les classes populars tenen a ma un medi pera realisarho:

un cantó al altro, com si 'ls costés d' arrossegar els esclops...

Y me 'n recordo ab cert respecte d' aquells homenassos... passavan a collas cridant bárbarament, esvalotant per tot... se'n entravan per la ciutat, venint de *en march*, com a terra conquistada... Y de la meva por de baylet en conserva encara l' impresió de que aquells atletes, que portavan quelcom de gran y fort y lliure, era molt home, si s'hi emprenava, per esbotzar qualsevol porta d' un sol cop de puny.

'Que n' eran de diferents de la gent de fàbrical... També an aquets els veia passar cada dia a la mateixa hora... Eran tots sechs, desnarits... ab grogors de planta d'estufa... Las mosses, altas, esprimitxàdas, plenes de llàfaras d'oli, ab fils de borra encastats als cavells, ab grogors de vici a las galatas... Els homes més endressats, més nets, però tots ells ab un aire de tristes!... Y ben garbellat, potser aquets em feyan més por que no pas aquells... També esvalotavan a tothom, pero en sos embronchs no hi havia l'alegria serena dels pescadors... hi havia sols una rabia sorda... una quimera negra...

Y ells ab ells no 's podian veure.

— Adeu, xinx! —deyan els pescadors al trovarne una.

— Ahont va aquet pop! —contestaven elles.

Y 't gust ab que s' ho deyan!...

El carrer de casa hi donava al mar y no hi puch pensar mai sense que se 'm deperti el recor de les anades a la platja; em recordo una per una d' aquelles casas qu' anavan passant, com un se recorda de las caras que no ha vist fa temps. Las primeras que trobava eran d' aspecte burgès, ab cancella embarrissats y reixas pintadas; las de més avall, més deixadotas, ab grans entrades sense cancell, mostrant per la penombra del seu interior pilots de nansas, rengleras de palangres, remes estesos per terra... y d, allí dins en sortia un fortor aspre de maresch, que se 'n entrava. A voltes, asseguda d' esquena al carrer, apoyant el coixí al cayre del portal, una dona feya saltar entre sos dits els boixets grocs, taixats de blanch, y del ball desenfrenat dels boixets n' eixia sobre 'l vermell del patró la blanca punta, que s'hi anava estenent, estenent, com allà a la vora sobre la platja l' espuma del ona qu' hi anava rompent...

Y jo, àla, carrer avall, pel camí fet...

Y de sopte ni casas, ni camins, ni res... no més fil, el mar immens, estés sota 'l gran cel, omniplintho tot... las gavinas hi passavan d' un vol llis, ondulejant pausadament... s' allunyavan endins, endins... y 's fonian allà baix, al lluny de tot

La reforma de les costums ha de preparar la de les lleys.

Es una cosa difícil. Es veritat, pero tant si ho es com si no ho es, es una cosa necessària per al progrés y benestar socials, com demostraré en altre número.

A Inglaterra la lley es poch menos que superflua, perque la supleixen les costums públics. Als Estats Units ja fa temps que han conquistat aquesta gran libertat, aquesta gran igualtat, aquesta gran fraternitat del descans dominical. El 6 de Mars de 1899 se promulgà una lley (*Sunday Labor*), ben sobria y ben precisa, que termina ab aquestes paraules:

— A partir de la promulgació de la present lley, ademés de les penes estableties contra 'ls comerciants, artesans u obrers que exigirán un treball material qualsevol o un treball que entri en la classe de llurs ocupacions ordinaries, en el dia del Señor, es dir en diumenge, tota corporació, companyia, empresa o persona que ordenarà, demanarà o exigirà que s' executi qualsevol de dits treballs en una oficina, en diumenge, salvo en cas de necessitat, serà processat o condemnat al pago d' una multa que podrà variar desde un mínim de cent dollars a un màxim de cincents dollars per cada infracció.

— Totes les lleys o disposicions de lleys inconciliables ab la present, restan abrogades.

En aquesta lley no solament s' hi sancionan multes contra 'ls que executan el treball prohibit en diumenge, sinó també contra 'ls que l' ordenan, demanar o exigeixen. Ben diferent d' aquí, ahont per la mera vanitat d' estrenar un vestit segons el darrer figurí de Paris o per altres fútils motius s' exigeix moltes vegades a les modestes, cosidores, planxadres, etz., que treballin el diumenge.

Y hotels y cases hi ha a Barcelona, ahont se prohibeix terminantament als mossofs el demanar ni el parlar sisquera de fer festa en diumenge, baix la pena de ser despaxats immediatament.

Les costums dels Estats Units son, donechs, en aquest punt més purs que les nostres, que es pren mellaror pera que ensembs mellaror la legislació del treball.

Providències més urgents

Entre les reformes que semblan més urgents proposem a l' atenció del públic: 1.ª la reforma dels articles 26 y 27 del Reglament d' aplicació

(art. V de la Lley), a fi de que les facultats concedides a les autoritats gubernatives passin a les Juntes provincials y locals de Reformes Socials y sien els Jutjats municipals els encarregats de procurar que 's fassin efectives les multes imposades per les Juntes, en cas de resistència per part dels infractors.

2.ª Derrogació de la R. O. de 18 d' Octubre de 1905 y que s' acordin, com se feu a Inglaterra (Lley de 17 d' Agost de 1901), els altres dies de descans setmanal ab aquells en qu'es celebren a Espanya festes collectives.

3.ª Necesitat de fer una inspecció sobre la manera com s' interpretan en la pràctica les excepcions consignades en l' art. 7 del Reglament pera la aplicació del paràgraf 1.ª del art. 2 de la Lley.

Exigir el descans setmanal pera 'ls obrers que no puguen disfrutarlo tot el diumenge, es dir pera els que estan ocupats en treballs que per sa naturalesa no permeten interrupció.

4.ª Exigir el cumpliment del art. 1.ª (paràgraf 4) de la Lley y del art. 2 (capítol 3) del Reglament, y com a conseqüència que pleguin *quan mes una hora avans* de la que senyalà el text legal els treballs compresos en els apartats h. i. y m. del art. 7 del mateix Reglament.

5.ª Exigir el rigorós cumpliment del art. 8 del Reglament sobre la llimpiesa dels tallers y reparacions.

Major número d' observacions podrian ferse al tema en qüestió, pero 'ns hem fixat en les províncies més porterores que demandan en nostra opinió 'ls abusos més freqüents.

Y urgeix que les Juntes de Reformes socials finxin sa atenció en aquest assumptu de suma importància, escoltin la opinió de tots els interessats, a fi de que 'ls informes resultin lo més complerts possible. Urgeix que 'ls diputats y senadors proposin al Gobern les reformes justes y oportunes.

Pero 'l poble pot y deu tenir una altra intervenció molt eficàs en aquestes millors socials.

El poble ha de recordar que la producció necessita del consum, y el consumidor es ell. ¿Cóm pot influir, donechs, en millorar les costums econòmiques de nostra terra? Senzillament, aplicant el *boy-cottage* als concubiladors de la lley del descans dominical, inserintolos en la Llista negra de les Lligues de compradors.

Més com aquest medi suposa una gran educació del esperit colletiu, y pot aplicar-se a altres reivindicacions de les classes treballadores, crech més oportú dedicar a son estudi un article apart.

CLARIS.

DEL MAR

— La viva, noyas, la viva... a... a! —sentia cada demàti, entre somnis. Era un espinguet clar y alegre que 's caragolava enlayre, al compàs d' un xich-xech de xinel-las per l' aera...

Al obrir el balcó, ja 'l sol se'n entrava per la meva cambra, escorrentse a llencs polsos per las esclerxes de las persianas; aquell crit de —la viva!— resonava més clar y més ayrejat, y entre crit y crit, se sentia de tant en tant:

— A quant la dona?...

— A sis.

— ¡Uix! A sis!... y tant rebregada com es?... —Ah, sis... fugiu la mi senyora!... A l' hora de la mort ne tingües!...

— Déixala estar!... que no veus que fá cara de dejuni!... La viva, noyas, la viiiivaaa!... Y la professió anava pàssant carrer amunt. Las cistellàs de sardina, rodona y plena, desfilaven per sota 'l meu balcó com colossals pessses de plata...

Y en tant, ab las persianas entreobertes, jo tornava a mirar aquell trós de cel, ample, molt ample... y veia una vegada més aquell carrer, llarch, extès... sentia 'l remoreig llunyà de las fàbricas, qual xemaneigas s' alsaven ertas al lluny, per damunt de las teulades, umplint l' espai de glopades de fum negre, y allà baix, al cap-de-vall, el veia an ell, el mar—estés com una cinta blava, tancant l' horitzó.

Més tard passavan ells, els pescadors... fornits, colrats, ab amples calses de burrell, ab folgades camisetxes blaves y mocadors virolats al coll, caminant mandrosament, brandant d'

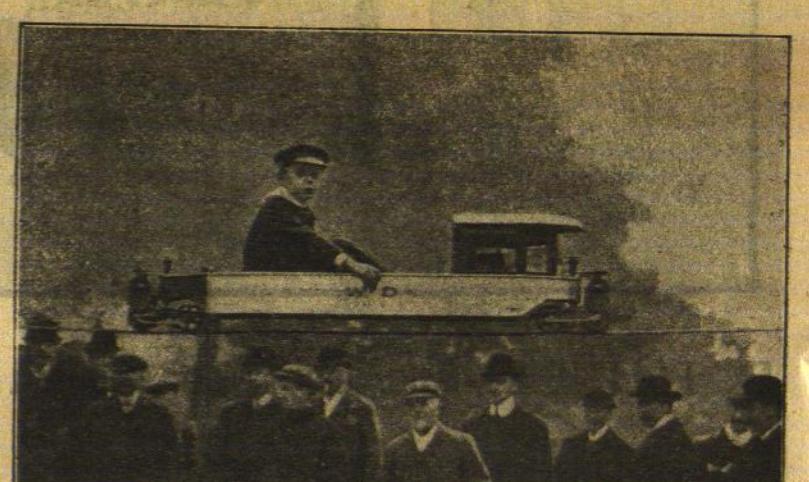
EL FERROCARRIL MONORAIL BRENNAN A INGLATERRA

(Sobre un sol rail)

Ensigs de un petit model. — En una curva

EL FERROCARRIL MONORAIL BRENNAN A INGLATERRA

En equilibri sobre un cable

descriu ab tan acert per l' Ovidi, pe'n Petrarca, per l' Ausias March y en Carner, pe'n Sala-Bonfill y en Viura, pe'n Franquesa, pe'n Matheu, pe'n Boloix y pe'n Capella, pe'n Gual y per la C. Albert, pe'n Maragall y pe'n Fuentes, pe'n Folch, pe'n notari Tell, per l' Ubach, pe'n Rocamora, pe'n Joseph Palau d' Huguet, pe'n Sampere, pe'n Caselles, per l' Apelles y en Pages, pe'n Pujols y per en Bori, per l' Amo Toni Vicens, y pe'l címul de poetes qu' han cantat magistratament à aquella mitja taronja que 'ns te destinada Deu, lo trosset de la costella, extreta del cantó dret à Adam, nostre primer pare, quan la siesta estava fent, en tarda molt calorosa y en un poble com aquet, ja que al Paradís s' assembla per haverhi al igual qu' ell altres Eves tentadores ab carones com un cel, de llavis de maduxeta y ulls brillants com dos estels.

A la torre de la Punxa del poble de Ripoll, tres dies fa que m' hi trovo hostatjantmi ab gran p'aher, puig com hi han nines boniques, ab carones com un cel, de llavis de maduxeta y ulls brillants com dos estels, me sembla estar al Parnaso ó bé trovarme en l' Orient aprop de les ninxes belles,

Mes si eixies de ses tombes fins los grans poetes grecs, y en la torre de la Punxa del poble de Ripoll passessin sols una estona contemplant tant be de Deu, segú estich que no sabrien encaixar sos pensaments dins d' una forma prou bella que ab certitud expressés la inspiració exuberant que bullis dins llur cervell... y això mateix a mi 'm passa al escriure aquests versets, puig com son tan reboniques

A unes ninxes que coneix

A Carme, Consol, Maria, Fivireta ó 'l Patufet, Montserrat y Carlina, Ramoneta y la Merce.

A la torre de la Punxa del poble de Ripoll hostatjantmi ab gran p'aher, puig com hi han nines boniques, ab carones com un cel, de llavis de maduxeta y ulls brillants com dos estels, me sembla estar al Parnaso ó bé trovarme en l' Orient aprop de les ninxes belles,

MACK LEAN
Parlamentari del Soldà del Marroch, seqües-
trat per les Kàbiles del Raisuli

les carones que jo veig...
que no sé com expressarme
per dirlo més certament,
que m'agraden, que les aymo,
qu' estich fervent als seus peus,
que tinch en mon cor per elles,
atzeat un altaret,
per posarhi llur bellesa
com èmata resplendent;
y fins si alguna'm volta
p' raula de casament
m' atrevria a donarli
per contraure'l any que v'!
(Pero, com que may oblidó
que jo soch molt sim letj,
lo del casament ho deixo
a voluntat de vestida!)
Mes, per perpetua memoria,
perque fins lo mon enter
coneigui les belles nines
que fan d' eis poble un Edem,
sos noms bufoas urbi et orbi
vull posar de manifest,
son: Maria, Consol, Carme,
Elvireta ó'l Patufet,
Montserrat y Carolina,
Ramoneta y la Mercé.
Eixes son les gayes fades
que fa dies jonech;
que viuhen sota de la Punxa
del poble de Ripollot.

J. ALAS LLIFNOB.

A les dones

Mr. Pau Janet fou un dels preursors del feminisme modern. En unes conferències famoses que donà a Strasburg sobre la Família, diu que la dona ha de ser una persona perfecta, dotada d' aquelles qualitats que's captan l' admiració, el respecte i l'amor. La primera es la bondat, la segona la prudència, la tercera la bellesa.

Pero sou moltes les dones que l'invertiu aquest ordre. El culte de la bellesa es el primer, per no dir l'únic que ocupa vos- tra atenció.

Quan la bellesa es un deber, com diu Mine de Remusat, una mena de realesa que ha d'imperar per la bondat. La bellesa imposa la modestia, puig si vosaltres mantenys us tributeu llavors y homenatges, 'ls altres se'n abstindran. La bellesa imposa la gracia per tots, la gracia del esperit que acompañada del caracter se fa perdonar, respectar y estimar.

Y are, vosaltres, les dones que no sou belles, no us desesperes.

La bellesa es una cosa que també 's gasta ab els anys y ab el cansanci de veurela. Y qué tontes y dolentes son aquelles dones que sacrificien a la conservació d' una bellesa efímera 'l cumpliment dels devers de la maternitat! Puix el temps es un tren ràpid que no té frens automàtics ni estacions de para.

Vosaltres, les dones menos agraciades, no correu tant aquest perill. Y podeu obtenir una compensació.

La bellesa que no expressa res, no satisfà 'ls esperits. Y vosaltres podeu expressar alguna cosa molt bella.— Quina es aquesta cosa?— La vida interior. Puig la bellesa no està pas circunscrita a la fatxada. Segons la definí un literat català, es «una armonia vivent». Y hi ha dones que son belles com els sepulcres: dessota de la fatxada hi ha un cadavre enterrat.

Y hi ha d'altres que baix una fosa amb una agraciada amagan tresors de vida moral.

Aquesta, la bellesa inmortal de les idees y dels sentiments, es la expressió que heu de donar al esguart, al rostre y al geste femení.

Vosaltres, hermosures, mereixeu aquest realme que us ha sigut donat, y assegureu bé. Sou un boci de mirall d' una Bellesa més alta. No hi poseu un march ri-

dicol, ni deixeu criar trenyines darrera la cornucopia. No confongueu jamay lo superfluo ab lo necessari, el luxe ab el bon gust.

La simplicitat, l'armonia y la gracia de les estàtues gregues deurián emanciparse de les tiranies de la moda. Pero 'l marbre grech es mort, y si 'l voleu animar, traveu de les Catacumbes la vida virginal y la viva matronal.

Es just que estimeu l'art. Es just que us embelleixi, que us idealisi, que us honri y us alabi, y us fassí més atractives, mentreus us deixí millors. Es injust que l'art us enlleigeixi, que us deshonri, que us degradí, que us prostitueixi y us adulsi, pera deixarlos pitjors.

La moda serà laudable quan us fassí més santes y morals, més econòmiques y discretes.

He parlat de discrecio, y aquesta no existeix sens la educació de totes les facultats.

El patrimoni intel·lectual ha augmentat en el món, y com demostra l'autor de *La femme de l'avenir*, vosaltres teniu dret a participar d'aquest augment. Tenui dret a elevar el vostre nivell de cultura, sens caure jamay en la pedanteria. Heu d'aprender lo que us convé saber, y deixar lo que us fa nosa. Heu d'aprender b' lo necessari avans que aprendre malament moltes cuses accessòries.

Val més saber portar l'Agenda de la casa que grapejar el piano. Hi ha una ciència que no podeu ignorarla, y avuy més que mai, perque s'ha complicat y se us ha fet més difícil.

Es la ciència de la vida. Heu d'aprender a coneixervos a vosaltres mateixes y a les persones y a les coses que us rodejan, y d'un mode especial a les que estan destinades a conuirer ab vosaltres. Heu d'aprender a destriar l'esfera de la rahó de les de la fantasia y de la passió. Heu de saber distingir entre lo que es pràctic y lo que es impossible o ilícit, entre l'costat positiu y l'romàntic de la vida. Heu d'aprender d'ordenar y governar vostres actes. Heu d'assolir el domini de vosaltres mateixes ab la forsa del voler, ab l'hàbit de la virtut.

Veusqui una dressera pera educar com cal aquest fons de sentimentalisme y d'affectionat que es tan rich y perillós. Veus aquí el mejor medi pera defugir la coqueteria y tots els excessos de la mundanitat. La dona coqueta es la dona estulta, la dona pèrfa, la dona homicida, la dona omnibus, l'avant-cambrera de la meretríu.

Us heu de convèncer de que l'amor verdader, l'amor més llarg y fidel es el més respectuós, el que 's funda en la verdadera estimació, en la fusió de les ànimes, més que en la golafreria de la sensualitat y en l'avaricia del or. L'amor que no es capás de generositat y de sacrifici es un amor venal o de temporada.

Aquest amor generós fins al holocaust es la flama del gresol ahont s'ha forjat y s'ha brunyit el cor de la *Dona fortia*. De la dona que ha vensut la debilitat y la inconsistència del sexe. De la dona que ha rendit el mon llurantse de sos abusos y dels amars de torments del enuig y l' desengaix. De la dona que ha subjugat el temps pera transformarse en la provïdencia de la llar. Ella guarda en el seu cor una déu inagotable. Es aquella ayuga profonda, pura y medicinal que, quan s'enmustehixen les flors de la joventut y s'va cobrint d'espines l'Edem del matrimoni, les rega, les fertilitza y 'ls hi fa treure frufts de pau, de ditxa y de gloria pera la familia, la patria y l'univers.

BONAMICH.

Industria surera

Per més d'un títol es mereixedora de l'atenció dels espanyols la industria surera: no solament es una de les mines de riquesa nacional, sino qu' es una de les industries que han sapigut lluytar ab tots les extrangeres d' igual indole.

Pera donar exacte compte de lo que es y representa aquesta producció espanyola, cal fixar en les següents xifres de producció total del mon:

PAISOS	QUINTAS MÉTRICHS	PREU Ptes.	VALOR Ptes.	Extensió conreada Hectares
Portugal	340.000	35	11,900.000	300.000
Espanya	270.000	35	9,450.000	300.000
Argelia	110.000	30	3,300.000	459.000
França	75.000	50	3,750.000	160.000
Italia	18.000	35	630.000	80.000
Tunisia	13.000	30	390.000	134.000
Marroc	—	—	—	300.000
	826.000	29,420.000	1,733.000	

He dit que l'industria surera espanyola es de les úniques que han sostingut la competència extranjera, com ho demostra la bona organització que té en el mercat mundial, especialment a Alemanya, Anglaterra y Bèlgica; pro encara havem de desclarar succeixesa en part ab el suro com en lo total de les produccions mineres, a saber: que 'l material s'extrau de la península en brut y va a treballar-se a l'extranger, per no poguer competir nostre treball ab lo d'altres països: contrassenstí enorme, que no s'explica sino en les nacions que no's cuydan del treball y de l'industria, sino a l' hora de cobrar l'impost.

Aixis, per exemple, tenim al fabricant Coma, de

Palafrugell, excel lent patriota y molt avyant de la terra, que no ha pogut menys de crear fàbriques a França pera treballar el suro qu'importa d'Espanya; perque 'm deya:— Cregui que en alguns cassos es impossible l'instalació industrial a Espanya, per més gran que sia la bona voluntat. Y m' pintava aquest exemple:

— Acabo d'instalar en una fàbrica un nou motor: donchs b' el dia que li passí alguna averia, he de enviar a Espanya un práctic estranger, a no ser que vulgi exposarme a tenir dies y dies parada la fàbrica, esperant que un enginyer del pais estudi 'l nou sistema y el remey de l'entrebast.

No obstant aquestes dificultats, en l'Assamblea de Madrid els suros han fet un gran paper. Ja de temps enrera estan poch menys que sindicats els productors y fabricants de tota Espanya. Quelcom els hi ha valgut la diligència.

En el primer Congrés Nacional celebrat a França, s'ha votat un acord presentat per M. Ch. Barres, de la Cambra Sindical de París, concebut en aquests termes:

— «A que 'l suro es produció exclusivament llatina, demanden de la sabiessa del Govern que 'ns permeti considerar com a amigues les nacions d'Italia, Portugal y Espanya; que procure la reunio d'un Congrés internacional de la producció surera, pera retener dintre de la terra llatina aquesta mina de riquesa.»

No cal dubtar de que la convocació del esmentat Congrés serà feta a no tardar gaire. D'esperar es que la indústria espanyola y sobre tot la catalana hi vindrà la representació que li correspon per la quantitat de producció y pel prestigi que té en la Indústria nacional.

PARIS, JULIOL 1907.

Actualitat

(DE TOT ARREU)

Espanya

Càdiz, 1.—Manifestació ab tancament de botigues a favor de la subvenció per les obres del Port.

Francia

Fleix, 29.—Fineix la vaga de teixidors. Montpeller, 2.—Son posats en llibertat Ferraul, Albert y demés companys.

Russia

Sant Petersburg, 1.—Surten cap a Siberia 215 exiliats polítics.

Corea

Seul, 26.—Colisions dels soldats ab la policia; els primers han atacat als japonesos. — Dia 1. Combat ab occasió del desarmament de l'exèrcit coreà, ab 40 coreans morts y alguns japonesos. — Dia 2: Se amotina un batalló y combat ab els japonesos.

Polònia

Lisboa, 1.—Mort en Hintze Riveiro, quefe del partit conservador.

Holanda

La Haya, 30.—Se posa la primera pedra del pavelló de la Pau.

Marroc

Tanger, 29.—Combat dels imperials ab els rebels, guanyant els primers.

Casablanca, 31.—La kàbila de Bechou, en protesta, mata barbarament a 10 europeus. — Dia 1: Els rebels destituixen el bajà, nomenant-ne un altre.

C.

CORRESPONDÈNCIA DE PARIS

La conquesta del aire

La humanitat sembla empenyarse d'una maneras decisiva en la solució d'aquest problema que fa doscents anys va proposar-se com un somni dels.

L' aerostació ha perdut la pavòroso sublimitat qu'avançava. Els qui l'intentaven eren víctimes dels seus atreviments: avuy es ja un número de *sport*; un joch com ho foren les cucanyes, els acrobates y el atletisme.

Sembra qu'estem en los moments critichs de la perfecta solució d'aquest problema. Dels globos enllaurats a Valencia, sols el d'en Kindelan ha passat una verdadera odisea, anant a parar a Ibiza y llurantse per miracle del naufragi. Ell pot contarlo: no així els militars russos que fent l'experiment del globo han desaparecut, enviant com primera notícia el cadavr d'un dels tripulants trobat prop de l'illa d'Hockland.

Pero si fins ara 's feya una qüestió d'entreteniment l'aerostació, des de que l'*«Patrie»* ha fet sa primera excursió metòdica, les potències militars s'han alarmat y han pres la cosa com verdader cartell de torneig marcial.

No fa dos mesos que l'*«Patrie»* feu sa primera aparició, y ja 's telegrafia de Alemanya qu'ha sortit un rival que, segons els telegrammes, no ha d'envejar al globo francès. El dia 29 aparegué devant de Berlín, donant la volta al palau del Reichstag, anant après al pont imperial y fent allí una sèrie d'evolucions admirables, essent d'advertisir que fos emblanquinada tot sovint. El gasto de una mica de cals ja's cobraria en salut: tothom sab que 'ls pobles de la costa tenen un aspecte alegre y riangler, a lo qual contribueix l'hàbit d'emblanquinar les cases tot sovint; fins hi ha punts que emblanquinen les acres del carrer. Sols dech dir que si la habitació es molt clara, cal afegir a la casa una mica de color perque no fassí mal a la vista.

Al ensembs que la habitació deu ser neta,

endressada y blanca, deu ser airejada.

A aquest precepte higiènic hi manquen molts obrers;

pero més hi manca la classe mitja y en-

carie mes la gentrica.

D' habitació en que hi entra 'l sol, ne surt el metge: així es un adagi xino, pero es veritat.

Si per dissot l'obrer no te la facilitat de deixar entrar el sol en sa habitació, quan menys que no barri 'l entrada al aire.

Ayre net, ayre pur, vetaquí un gran enemic

del microbi de la tisis. L'ayre d'una habitació tancada, ahont s'hi via y s'hi dorm, conté milers y fins milions de microbis; y essent així que a ningú li agrada beure una aigua bruta, son molts els que no reparan en respirar un ayre carregat de brutícia.

Obrers: si la vostra habitació es petita, esquida y mancada de sol, quan menys que siga neta y airejada: hi guanyareu en salut.

Aire il·liure — Lo dit porta per la ma

de parlar de les ventafes de l'aire il·liure, de

l'aire dels carrers y mes encare del aire

de les afores. Es clar que l'obrer que

deu treballar tota la setmana no pot pas

recció, quan als 200 metres de trajecte, la màquina va tenir una averia. Mr. Blériot ha volat.

Pero, com si no n'hi hagués prou ab els aerostats i els aeroplans, surt en Santos Dumont ab un nou projecte. L'història no deixa d'esser curiosa. Trobantse a taula uns quants amics, cayent la conversa sobre assumptos de navegació. Un d'ells va dir que la velocitat màxima que podia esperar-se de la navegació per l'aigua era de 50 kilòmetres; a la qual en Dumont contestà:

—Y també's passarà de 100 kilòmetres per hora. Que si y que no, s'urta una aposta, per la qual en Dumont s'obligà a alcansar aquella velocitat o a perdre 5 mil francs; d'alcansarla, en guanyarà 50.000.

Al fer l'aposta, en Dumont dubtava; però, al acabar els plans, te la seguretat de esser guanyador.

Lo nou aparato, nomenat hidropà, està ja construït. Les proves es faràn en el Sena.

Mentre se estava escrivint aquesta carta, ve aquesta altra notícia:

«Han arribat a París els germans Wright, que porten l'aeroplà del qual ha fet tantes illes la premsa de Dayton. Un dia d'aquests s'farà assaigs en una zona militar.»

Y ab això dono por terminada l'informació aerostàtica, que, després de lo qu'acabo de dir, sols falta una paraula. En principi estan ja resolts abdós problemes.

R. MAYOL.

París 30 juliol.

Comunicat

Barriada Salut, 30 juliol.

Sr. Director de AURORA SOCIAL.

Molt senyor meu:

Cumpleixo un alt devoir de cortesía posant en coneixement del públic de la nostra benvolguda ciutat, els donatius fets als meus amics de la meva adorada Institució per algunes persones de bon cor. La fàbrica de nines dels senyors Lehmann y C., un lòt de nines. La fàbrica de tintes dels senyors Ch. Lorilleux y C., tintes y barnizos per començar treballs litogràfics. El Sr. Millán, aparatos de fisica. La Sra. D. Agustina Moreu, trajes per als meus pobres. La Sra. Vda. de Tejedor, sabates. D. Jaume Peyró, una premsa litogràfica, motillets, llibres, etc. Y com totòm hem de contribuir al sostentiment de la Institució «Escola de desparats» ho exposo al públic pera que serveixi de estimol. Donantli les gracies y pregantli la inserció d'aquestes ratilles, soch seu afm. amich,

MAX BEMBO.

CRÒNICA SOCIAL

S'ha promulgat a Itàlia la llei del descans dominical, de la qual ens ocuparem oportunament.

Nota util

La Societat d'Agricultura de Nievre ha proposat: Que la desinfecció dels vagons destinats a transportar bestiar se fassí en forma de que se vegi a primera vista ab pinzellades de calis o per medi d'altres substàncies colorants y que les mateixes operacions de desinfecció siguin extensives als molls d'embarcament.

Una vaga

S'han declarat en vaga els obrers descarregadors dels molls d'Almeria. Per ser ara l'època en que s'embarcan els rahims cap a Inglaterra, se creu que de no resoldres prouptament, els perjudicis seran molt quantiosos.

Les classes productores no han permanescut indiferentes a la nostra crida en favor dels obres mancats de feina. Han sigut ja moltes les notes de colacions que hem rebut. Cada una ha produït en nosaltres viva satisfacció per veurhi un misatge d'amor y de fraternitat.

Avant obrers y productors y aviat també en aquesta obra, vosaltres, els encarregats de les fàbriques y capatassos de les grans explotacions agrícoles! porteu també vostre gra de sorra a nostra obra influint prop de nostres patrons ó directors pera que concorrin a n'aquesta crida feta al poble Barcelonés, pera lograr la pacificació social, la tranquil·litat de les llars y el progrés d'uns y altres per l'esforç perseverant de un treball verament econòmic.

Ha visitat al Alcalde Sr. Sanllehy una Comissió del Sindicat Protector del Treball Nacional presentantli alguns joves dels que han sigut pensionats per l'Estat al objecte de perfeccionar sos coneixements al extranger.

L'Alcalde els felicità pel mérit que suposava aytal distinció, mostrantse conforme ab l'idea de tributarshi alguns obsequis avans d'abandonar eixa ciutat per dirigirse a sos llochs d'estudi.

Entre aquests obrers ne corresponen 24 á aquesta província, que a continuació se citen,

els quals poden passar a recullir les seves respectives credencials, d'once del matí a una de la tarda, en les oficines del Servei Agronòmic d'aquesta província, situades en el pis principal de la Casa Llotja del Mar (Barcelona).

Ramón Punti Santacreu, Pere Vilaseca Puigdollers, Pere Forony Rojas, Pere Soler y Cots, Ramón Ballvé, Josep Vidal y Bosch, Josep M. Jové y Carbonell, Vicens Rabella Cartaña, Antoni Brossa, Josep M. Subirà Teig, Artur Manau Artigas, Marceli Daban Gras, Francisco Bacas Campmany, Francisco Porta y Ramoneda, Julià Inés Martínez, Francisco Grau Vila, Antoni Barnola Massó y Antoni Uriach.

Resultat d'una informació

Ens consta que totes les Societats que han respondit a la crida de la Junta local de Reformes socials han informat en el sentit de rebutjar les Bases de reforma del Reglament de l'aplicació de la Lley del Descans dominical.

El matí del dimecres dia 7 del corrent foren atentament invitats pels Srs. En Pere Gené y En Raymond Freixes, a les proves definitives d'un aparell aquàtic dirigible, inventat per dits senyors.

Aquest aparell se pot aplicar pera l'salvament de naufrechs y es util pera les personnes que s'banyen.

Per excés d'original ens ha sigut materialment impossible publicar el cartell del concurs de Premis al Treball y a la Virtut, organitzat per l'«Associació Obrera nacionalista de Gracia.» El plazo fineix avui. Es un concurs digne de tota alabanya y del apoyo de totes les personnes que s'interessen pel benestar de l'obrer.

PASSATEMPS

CURIOSITATS

El President dels Estats Units

Mentre la diplomacia s'mou a Washington, al voltant de la grave qüestió de les relacions entre ls Estats Units y l'Japó, el president Roosevelt busca en els treballs d'agricultura un derivatiu a sus preocupacions habituals.

S'ha inscrit com a treballador lliure en una hermosa finca, a la petita població de Sagamora.

Se lleva á punta de dia y no menja mes que lle-

gums y verdura.

Y sa activitat infadigable s'excercita en la penosa feyna del agricultor.

Quan acaba l'treball, es ell qui's cuya da de guiar els bou's que tiren grossos carros.

Quan està molt suat, va al seu modestissim despatx del camp, ahont trova un correu-gabinet qui cada dia li porta decrets dels seus ministres pera que 'ls firmi.

Aquell es l'únic moment del dia en que una sombra de melancolia passa per la seva cara d'home satisfat.

SOLUCIÓ

Al problema del n.º 11: 25'518 metres cúbics.—Han enviat solucions: Marià Recamier; Joan Sardà y Urpí.

Al problema del n.º 12: 7.200 ptes.—Han enviat solucions: Marie Recamier; Joseph Trias y Romeu; A. Pasqués; Carme Trias.

Per haver resolt tres problemes consecutius l'institutriu Marie Recamier ha sortit guanyadora del premi del Concurs: 25 ptes., que pot passar a recullir en aquesta redacció.

PROBLEMA

Un obrer prenia en una taberna una tassa de café, per la qual pagava 0'25 ptes., quan a instances de sa mulher se determinà de prendre l'café a casa pera ls dos. La dona gastava pera les 2 tasses 16 grams de café a 4 ptes. kilogram y 0'06 ptes. de seure. Se pregunta: 1er. Quina economia realisra en el cap del any? 2on. Per què el segon medi resultà l'més econòmic?

CORRESPONDENCIA

Barcelona.—R. G. Observacions atinades. Satisfarem sos desitjos.—A. T. M. Estem recluint dades sobre la C. A. T. confirmades denunciacions empleats, emprenedors proxima campanya.—Un solidari obrer. Hi ha vagues justes y oportunes. La que vos ens proposen, quòd ho pot ser de oportuna ab la crisi actual? Ab tixos procediments lo que provocaria en la vaga forosa dels obrers desocupats: la fam y la miseria.—I. S.; R. P.; A. V. Registrats.—I. H. Entenguys directament ab la Administració.—P. L. L. En va advertencia no té en compte tots els factors, per exemple el corretatge.—Matarró. P. I. Son molts que ns pregunten sobre Societats determinades previsió y assegurança. No's pot respondre en concret sens datus ben precisos.—I. M. Contesta'rem.—Calafell. A. M. Incorrecte.—Canet de Mar. I. F. P. Originals impremta ab sobre obert.—Atella. B. R. T'no més vel que Noé. Ni pot anar ni ab rodes.—Mollet. E. L. Cursileria pura. La Garriga. «Garden.» A la Garden-Party es deugui desacudir el selló de corren. Si es sello democràtic, o de quart de céntim, el sobre del problema l'ha de deixar obert.—Castellvell. M. P. Sentim no poder publicar remitit exces original.—Sagàs. A. F. S. Ro. notable treball. Ens en ocuparem.—Tarragona. D. T. Cumplert encàrrec.—J. B. L. Suscrit.

Imp. carter Nou de St. Francesch, 17

SECCIO D'ANUNCIS

Tomen OSTRAINA que es el mejor reconstituyente

HISTORIA GENERAL DE ESPAÑA

POB RAMÓN B. GIRÓN

TREINTA TOMOS A UNA PESETA EL TOMO

De venta en las librerías, kioscos y en la Administración:

Diputación, 286, Barcelona.

LA CONFIANZA

Calle Aviñó, n.º 30, frente al Bolsín

HIPÓLITO FÉDOU, ÓPTICO

Inmenso surtido en lentes y anteojos de todas clases; especialidades en los de roca á 8 pesetas par, garantizados como lo mejor que hay. Las recetas de los señores Oculistas son atendidas en el acto y escrupulosamente ejecutadas.

RENOMBRADOS

El éxito cada dia más creciente de los milagrosos medicamentos

COSTANZI

para la curación de las Estrecheces uretrales, Uretritis, Prostatitis, Cistitis, Catarrus de la vejiga.

Enfermedades humorales

han hecho necesario el cambio del Depósito para España, lo propio que de la Farmacia de su preparador

Grau Ynglada

a la Rambla del Centro, n.º 30 (junto al Crédit Lyonnais), Barcelona, lo cual se hace público para conocimiento de sus numerosos favorecedores.

COLOCACIONS

SE NECESSITEN:

Modistes. Corbatineras. Noys pera recados de 12, 14 y 16 anys. Sastres oficiales y aprenentes. Aprenents pera la venta de perfumeria. Obrers de gèneros de punt. Barbers. Aprenents encuadernadors. Planxadores, oficiales, mitj oficiales y aprenentes Pantalonera. Caixistes. Practicants de farmacia y medicina. Sabaters oficiales, mitj oficiales y aprenentes. Gorristas. Sombrereras. Cotillaires. Pentinadoras. Aprenents calderers. Aprenents pera la fabricació de flors artificials.

Anèmia, Escrofulismo, Raquitismo, Tuberculosis, Neurastenia, Enfermedades nerviosas ocasionadas per la pobreza de sangre, se combaten con el empleo de la Elixir tónico regenerador á base de fosfato sosa y tònics amargos depurativos.

VITALINA CASALS

Fuente San Miguel, 2.—Gigantes, 1.—BARCELONA

AL POR MAYOR: S. V. FERRER Y C. BARCELONA

Grandes Almacenes de Ferretería QUINCALLA y MAQUINARIA

Fundiciones de hierro y bronce, talleres de maquinaria

FUMISTERÍA

Hijo de Ignacio Damians

Talleres URGELES PROVENZA BORRELL || Despacho Escudellers, N.º 24, 26 y 28

Teléfonos: Despacho, n.º 101 Talleres, n.º 3630 — Apartado de Correos n.º 41.

BARCELONA

CLÍNICA MANAUT

CASA DE CURACIÓ

CURACIÓ de les enfermetats de la matrícula, dels ovaris, de la vagina y de totes les que son propies de la dona. Consulta de 11 á 1.

CURACIÓ de les enfermetats de les vies urinaries, (rinyons, veixiga, próstata y uretra) y de totes les que son propies de l'home.

Consulta de 6 á 8. —Gratis

HABITACIONS PERA MALALTS

Ningú deu operarse sens visitar avans aquesta CASA DE CURACIÓ Operacions a preus econòmics. • Compte del Asalt, 34, Barcelona Visita particular: DR. MANAUT. Rambla de Catalunya, 61. 1.º, de 3 á 5

WERTHEIM

MÁQUINES PERA COSIR Y BODRAR

ESPECIALITAT: Máquina rotativa RÁPIDA, la mellaor del món.

Máquines para totes les industries.

Máquines rectilínees SEYFERT pera mitjas.

AL COMPTAT Y A PLASSOS

AVINYÓ, 9.—BARCELONA

CALVICIDA PIZÁ

Exirpa rápidamente, sin dolor ni molestia, los callos y durezas.

Es curioso: no motiva los inconvenientes de otros los